

Základná škola M. R. Štefánika

PLÁN ENVIRONMENTÁLNEJ VÝCHOVY šk. r. 2015/2016

Plán bol vypracovaný v súlade so Školským vzdelávacím programom, Štátnym vzdelávacím programom pre 1. a 2. stupeň základnej školy v Slovenskej republike ISCED 1 a ISCED 2., kde environmentálna výchova je prierezová téma a prelína sa všetkými predmetmi.

Prierezová téma Environmentálnej výchovy v znení pre 1. stupeň ZŠ

Environmentálna výchova je prierezová téma, prelína sa všetkými predmetmi, ale najmä prírodovedou, vlastivedou, pracovným vyučovaním, etickou výchovou. Cieľom je prispieť k rozvoju osobnosti žiaka tak, že v oblasti vedomostí, zručností a schopností dokáže vnímať vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím vo svojom okolí, ale uvedomovať si aj dôležitosť vnímania životného prostredia a jeho ohrozenia na celom svete. Dôležité je, aby žiaci získali vedomosti ale aj zručnosti, ktorými môžu pomáhať životnému prostrediu jednoduchými činnosťami, ktoré sú im primerané a vhodné pre nich – chrániť rastliny, zvieratá, mať kladný vzťah k domácim zvieratám ale aj zvieratám v prírode.

Organizačne je vhodné ju začleniť do viacerých predmetov jednotlivými témami, alebo urobiť kurzovou formou, napríklad jeden týždeň zamerať na EnvV– s teoretickou a praktickou časťou.(Štátny vzdelávací program, ISCED 1.)

Prierezová téma Environmentálnej výchovy v znení pre 2. stupeň ZŠ

Environmentálna výchova vedie žiakov ku komplexnému pochopeniu vzájomných vzťahov medzi organizmami a vzťahom človeka k životnému prostrediu. Ide o rozvíjanie a najmä pochopenie nevyhnutného prechodu k TUR spoločnosti, ktorý umožňuje sledovať a uvedomovať si dynamicky sa vyvíjajúce vzťahy medzi človekom a prostredím, kde sú vzájomne prepojené aspekty ekologické, ekonomické a sociálne. Na realizácii prierezovej témy sa podieľajú viaceré vzdelávacie oblasti (vyučovacie predmety). Vzájomným prepojením, rozšírením, upevňovaním a systematizáciou vedomostí, špeciálnych návykov a zručností upozorňujeme žiakov na súvislosti medzi poznatkami, ktoré si už osvojili na pochopenie problematiky zo širšieho pohľadu. Len tak dokážu skutočne pochopiť globálne problémy. Pochopenie je základnou podmienkou aktívneho prístupu žiakov k efektívnej ochrane a udržateľnému stavu životného prostredia. (Štátny vzdelávací program, ISCED 2.)

Hlavným cieľom tohto plánu je zvýšiť environmentálne povedomie učiteľov a žiakov, vychovávať a vzdelávať žiakov citlivých a vnímavých k problémom životného prostredia, vytvárať a rozvíjať praktické zručnosti žiakov v ochrane a zvelaďovaní životného prostredia.

Úlohy sú zacielené na základné súčasti rozvoja osobnosti žiakov:

1. Úroveň vedomostí
2. Rozvoj zručností
3. Utváranie postojov

Procesy utvárania osobnosti žiakov sa opierajú o tieto základné princípy:

1. Učenie o životnom prostredí
2. Vychovávanie prostredníctvom životného prostredia
3. Výchova pre životné prostredie

Úlohy vyplývajúce zo základných princípov environmentálnej výchovy :

a.) Dôsledne presadzovať úlohy environmentálnej výchovy vo vzdelávacom procese.

Zodpovední: všetci vyučujúci, koordinátor

Termín: úloha trvalá

b.) Motivovať a podporovať žiakov k zapájaniu sa do environmentálnych súťaží, olympiád a projektov.

Zodpovední: vyučujúci prírodovedných predmetov, koordinátor

Termín: priebežne podľa aktuálnosti

c.) Zapájanie sa do literárnych súťaží s environmentálnou tematikou. Viest' žiakov k tomu, aby dokázali svoje poznatky a vedomosti z oblasti environmentálnej výchovy vyjadriť ústnou a písomnou formou.

Zodpovední: vyučujúci SJ

Termín: úloha trvalá

d.) Motivovať žiakov k zapájaniu sa do výtvarných súťaží s environmentálnou tematikou.

Zodpovední: vyučujúci VV Termín: priebežne

e.) Viest' žiakov k šetreniu elektrickej a tepelnej energie, uvedomeniu si nevyhnutnosti znižovania spotreby vody, viest' ich k šetrnému zaobchádzaniu so školskými potrebami a školským majetkom.

Zodpovední: všetci vyučujúci, koordinátor

Termín: úloha trvalá

f.) Propagovať environmentálne témy na triednych nástenkách a pravidelne ich aktualizovať.

Zodpovední: triedni učitelia, koordinátor

Termín: priebežne

g.) Využívať výstupné edukačné a metodické materiály, programy v oblasti ENV , ktoré sú dostupné v učiteľskej knižnici a na internete (DVD filmy, publikácie DAPHNE, encyklopédie, publikácie ekologických a environmentálnych inštitúcií, počítačové programy a internet).

Zodpovední: všetci vyučujúci, koordinátor

Termín: úloha trvalá

h.) Nad'alej organizovať školu v prírode, lyžiarsky kurz, plavecký výcvik, výlety a exkurzie s prihliadnutím na enviroaspekty v danej lokalite.

Zodpovední: koordinátor, vedúci MZ a PK

Termín: priebežne

ch.) Nad'alej celoročne spolupracovať s organizáciami s ekologickým , environmentálnym zameraním a ochrancami prírody (DAPHNE, Ťivica, Strom ťivota, VLK, Zelená nádej, SOS/Birdlife Slovensko, Ochrana dravcov na Slovensku...), organizovať besedy, prednášky, exkurzie, interaktívne programy...

Zodpovední: vyučujúci prírodovedných predmetov, triedni učitelia, koordinátor

Termín: priebežne

i.) Zúčastňovať sa odborných výstav zameraných na problematiku ťivotného prostredia

a ochrany zdravia podľa ponúk organizácii.

Zodpovední: koordinátor, triedni učitelia 5. – 9. roč,

Termín : priebežne podľa ponuky

j.) Upozorniť žiakov na niektoré významné dátumy z environmentálneho kalendára a diskutovať o ich dôležitosti, potrebe a význame z celospoločenského hľadiska. (22.

3. – Svetový deň vody, 1. 4. – Svetový deň vtáctva, 7. 4. – Svetový deň zdravia,
22. 4. – Deň Zeme, 5. 6. – Svetový deň životného prostredia, 3. 10. – Svetový deň zvierat,
29. 12. – Svetový deň biodiverzity)

Zodpovední: koordinátor, triedni učitelia

Termín: priebežne

k.) Viesť žiakov k ochrane životného prostredia prostredníctvom separácie druhotných odpadov: zber papiera, zber použitých batérií, zber plastových fliaš.

Zodpovední: všetci vyučujúci

Termín: úloha trvalá

PLÁN ČINNOSTÍ V JEDNOTLIVÝCH MESIACHOCH:

September:

Zapojenie žiakov 1. a 2. stupňa do environmentálneho vzdelávacieho programu Modrá škola – voda pre budúcnosť.

Zapojenie sa do súťaže „Zbieram baterky“ v rámci projektu „Recyklujme BATERKY spoločne na celom Slovensku“ s celoslovenskou pôsobnosťou.

Vyhlásenie celoškolskej súťaže „Baterky na správnom mieste“.

Aktivity environmentálnej výchovy podľa plánov jednotlivých PK a MZ.

Zapojenie sa do školského programu Slovenskej agentúry životného prostredia „Na túru s NATUROU“.

Zapojenie sa do vzdelávacích programov a súťaží Stromu života.

Október:

Zapojenie sa do súťaží organizovaných v rámci vzdelávacieho programu BVS „Modrá škola, voda pre budúcnosť“ a to do fotografickej a literárnej súťaže „Čo ma zaujalo na exkurzii v čistiarni odpadových vôd“ – žiaci III. až IX. ročníka.

Interaktívna beseda na pôde Strednej odbornej školy v Ivanke pri Dunaji s budúcimi kynológmi a rybármi o vzťahu k prírode a potrebe jej ochrany.

Zber gaštanov – pomoc zvieratám.

Aktivity environmentálnej výchovy podľa plánov jednotlivých PK a MZ. Plnenie úloh Veľkej vedomostnej súťaže o vode.

Plnenie úloh „Na túru s NATUROU“.

Plnenie úloh vyplývajúcich z programov a súťaží Stromu života.

November:

Aktivity environmentálnej výchovy podľa plánov jednotlivých PK a MZ.

Plnenie úloh Veľkej vedomostnej súťaže o vode.

Úprava areálu školy, hrabanie lístia.

Plnenie úloh „Na túru s NATUROU“.

Plnenie úloh vyplývajúcich z programov a súťaží Stromu života. Vzdelávacie programy v spolupráci s DAPHNE.

December:

Aktivity environmentálnej výchovy podľa plánov jednotlivých PK a MZ. Plnenie úloh Veľkej vedomostnej súťaže o vode.

Odoslanie súťažných prác – Fotografická súťaž „Čo ma zaujalo na exkurzii v čistiarni odpadových vôd“ v rámci programu „Modrá škola.“

Zásady správnej výživy, zdravá výživa počas Vianoc.

Plnenie úloh „Na túru s NATUROU“.

Plnenie úloh vyplývajúcich z programov a súťaží Stromu života.

Január:

Rozvešanie krmidiel a prikrmovanie operencov v čase snehovej prikrývky.

Aktivity environmentálnej výchovy podľa plánov jednotlivých PK a MZ. Plnenie úloh Veľkej vedomostnej súťaže o vode.

Plnenie úloh „Na túru s NATUROU“.

Plnenie úloh vyplývajúcich z programov a súťaží Stromu života.

Február:

Aktivity environmentálnej výchovy podľa plánov jednotlivých PK a MZ. Plnenie úloh Veľkej vedomostnej súťaže o vode.

Odoslanie súťažných prác – Výtvarná súťaž „Voda – súčasť nášho každodenného života“ v rámci programu „Modrá škola.“

Plnenie úloh „Na túru s NATUROU“.

Plnenie úloh vyplývajúcich z programov a súťaží Stromu života.

Marec:

Aktivity zamerané na činnosti s tematikou vody, s cieľom zvýšiť povedomie detí o dôležitosti a nenahraditeľnosti vody pre každodenný život. – 22. 3.– Svetový deň vody I. a II. stupeň. Aktivity environmentálnej výchovy podľa plánov jednotlivých PK a MZ. Plnenie úloh Veľkej vedomostnej súťaže o vode.

Plnenie úloh „Na túru s NATUROU“.

Plnenie úloh vyplývajúcich z programov a súťaží Stromu života.

Exkurzia do čističky odpadových vôd.

Vzdelávacie programy v spolupráci s DAPHNE.

Apríl:

Apríl mesiac lesov – organizovanie finančnej zbierky „Kúp si svoj strom“ – význam lesa pre človeka. 22. apríl – Deň Zeme – nástenky, plagáty, projekty na podporu ochrany životného prostredia... Aktivity prírodovedného krútku podľa plánu, ktorého činnosť je zameraná na rozvoj environmentálneho cítenia, spoznávanie a ochranu prírody. Aktivity environmentálnej výchovy podľa plánov jednotlivých PK a MZ.

Plnenie úloh Veľkej vedomostnej súťaže o vode.

Zážitkové učenie v prírode, ekohry, vzdelávacie programy v DAPHNE.

Uskutočníme poznávaciu exkurziu do Národnej prírodnej rezervácie Devínska Kobyla, Šúr, Bratislavský lesopark Telezná studnička.

Plnenie úloh „Na túru s NATUROU“.

Plnenie úloh vyplývajúcich z programov a súťaží Stromu života.

Exkurzia do čističky odpadových vôd.

Vzdelávacie programy v spolupráci s DAPHNE.

Máj:

Aktivity prírodovedného krútku podľa plánu, ktorého činnosť je zameraná na rozvoj environmentálneho cítenia, spoznávanie a ochranu prírody. Aktivity environmentálnej výchovy podľa plánov jednotlivých PK a MZ. Plnenie úloh deviateho kola Veľkej vedomostnej súťaže o vode.

Medzinárodný program ENO(celosvetová virtuálna škola zameraná na environmentálnu výchovu) – zapojíme sa do aktivity Deň sadenia stromov a zasadíme strom na školskom dvore.

Plnenie úloh „Na túru s NATUROU“.

Plnenie úloh vyplývajúcich z programov a súťaží Stromu života. Zážitkové učenie v prírode.

Jún:

Spolupráca s poľovníckym združením Bažant v Ivanke pri Dunaji.

5. 6. – Svetový deň životného prostredia – vplyv životného prostredia na život detí, aktivity s triednym učiteľom.

Vyhodnotenie školskej súťaže „Zbieram baterky“.

Aktivity environmentálnej výchovy podľa plánov jednotlivých PK a MZ. Plnenie úloh Veľkej vedomostnej súťaže o vode.

Plnenie úloh „Na túru s NATUROU“.

Plnenie úloh vyplývajúcich z programov a súťaží Stromu života.

Plán environmentálnej výchovy sa bude v priebehu školského roka rozširovať a dopĺňať podľa aktuálnych ponúk jednotlivých organizácií rezortu v oblasti environmentálnej výchovy a vzdelávania.